

Betreft: Oproep aan EP voor motie ECJ – en tegen EU-Mercosur te stemmen

15 januari 2026

Geachte leden van de EP-fractie van... (afzonderlijk verstuurd aan: GL-PvdA en Volt Nederland, en Vooruit (Sociaal Democraten, CD&V en Renew uit België),

Ik schrijf u deze email namens de Landbouwcoalitie voor Rechtvaardige Handel in Nederland. We werken ook nauw samen met de Nederlandse Handel Anders!-coalitie en de Europese European Trade Justice Coalition. Met Handel Anders! schreven we mee aan onze gezamenlijke publicatie met een analyse en een alternatief van - en voor het EU-Mercosur handelsverdrag.

*) Meer informatie over deze publicatie en deze coalities onder deze email.

U stemt binnenkort over een motie van 150 Europarlementariërs van democratische fracties waarin zij het Hof van Justitie van de Europese Unie verzoeken om advies over de verenigbaarheid van de EU-Mercosur-overeenkomst met de Europese Verdragen. Zie: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/B-10-2026-0060_EN.html

Wij verzoeken u deze motie te steunen, om een aantal argumenten.

Deze argumenten gelden grotendeels ook voor een oproep aan u om tegen het EU-Mercosur verdrag te stemmen later dit voorjaar.

We zullen deze argumenten behandelen in de volgende volgorde:

1. Bescherming van de democratie en rechtsstaat
2. Voorkomen ontbossing, en schending landrechten Inheemse volkeren
3. Voorkomen oneerlijke concurrentie Europese boeren en steunen voedsel- en landbouwtransitie
4. Voorkomen van verlies van hoogwaardige banenverlies in de Mercosur-landen
5. Geopolitiek en alternatieven

1. Bescherming van de democratie en rechtsstaat

De kernwaarde van de rechtsstaat, waarop de democratische systemen van de EU zijn gebaseerd, staat op het spel: vooraanstaande EU-juristen hebben hun ernstige zorgen geuit over het *rebalancing*-mechanisme en de rechtsgrondslag van de EU-Mercosur-overeenkomst. Door Mercosur-landen de mogelijkheid te bieden klachten in te dienen en schadevergoeding te eisen tegen EU-maatregelen die hun export beïnvloeden, dreigt het *rebalancing*-mechanisme de regelgevende autonomie van de EU in gevaar te brengen.

Nieuwe maatregelen ter klimaatbescherming, bescherming van consumenten tegen gevaarlijke importproducten en/of ter bescherming van landbouwers tegen oneerlijke concurrentie, zouden via dit ongekende mechanisme kunnen worden aangevochten. De door de Europese Commissie voorgestelde juridische grondslag zou de nationale parlementen buitenspel zetten en zou een schending kunnen vormen van het mandaat van de Raad uit 1999 en het beginsel van institutioneel evenwicht.

Daar komen nog de geruchten bij dat de Raad de voorlopige toepassing van de overeenkomst zou kunnen starten voordat het Europees Parlement zijn goedkeuring heeft gegeven – wederom een ongekende stap. Eerder werd een stemming over deze motie al op het laatste moment tegengehouden door de voorzitter van het Europees Parlement.

En last but not least, is de keuze het verdrag te splitsen in strijd met het oorspronkelijke onderhandelingsmandaat, waarbij unanimiteit zou gelden voor het gehele verdrag binnen de Europese Raad en waarbij elke lidstaat het gehele verdrag mocht ratificeren. Door het verdrag er zo door te drukken laat de EU zich van de meest ondemocratische en neoliberale kant zien, terwijl vanwege de huidige

geopolitieke spanningen Europese samenwerking meer nodig is dan ooit. Het zal de weerstand tegen de Europese bevolking vanuit links en rechts tegen deze EU alleen maar doen toenemen.

2. Voorkomen ontbossing, klimaatverandering en schending landrechten Inheemse volkeren

De Amazone - maar ook savannebossen en wetlands in de Mercosur - zijn van vitaal belang voor een gezond milieu voor toekomstige generaties, maar worden enorm bedreigd. Wij weten dat u zich ervan bewust bent dat, om de impact van de EU op mondiale ecosystemen zoals de Amazone aan te pakken, het cruciaal is dat de EU-ontbossingswetgeving EUDR zo snel mogelijk wordt geïmplementeerd.

Helaas is dit echter opnieuw vertraagd en zou deze later dit jaar in een mogelijk herzieningsproces verder kunnen worden afgezwakt.

Het is bekend dat deze ontbossingswetgeving echter nu al verre van effectief is omdat savannebossen (die vooral gekapt worden voor de aanleg van soja) en suiker en ethanol (waarvan de export naar de EU enorm toeneemt door dit verdrag) niet zijn opgenomen hierin.

Het nieuw geïntroduceerde rebalancing-mechanisme binnen de overeenkomst stelt de Mercosur-landen in staat formele klachten in te dienen tegen de EUDR en zelfs compensatie te eisen. Dit zal de Europese Commissie en de EU-lidstaten naar verwachting in juridische en politieke conflicten storten over de implementatie van de EUDR. Dit is onaanvaardbaar en bijzonder gevaarlijk, juist nu de EUDR al onder grote druk staat van extreemrechtse krachten in eigen land.

Daarbij is bekend dat de milieuwetgeving onder druk van de agro-industriële lobby in Brazilië steeds verder wordt uitgesteld en er een einde is gekomen aan het sojamoratorium in de Amazone.

Artikelen hierover:

- The Guardian over Devastation Bill Brazilië: <https://www.theguardian.com/world/2025/jul/17/brazil-passes-devastation-bill-that-drastically-weakens-environmental-law>

- Soja moratorium tegen ontbossing gestopt: <https://www.reuters.com/sustainability/brazil-regulator-suspends-soy-moratorium-orders-probe-exporters-2025-08-18/>

- Guardian hierover: <https://www.theguardian.com/environment/2025/aug/21/brazil-authorities-suspend-key-amazon-rainforest-protection-measure>

Ook worden er door dit verdrag nog meer in de EU verboden bestrijdingsmiddelen naar Mercosur geëxporteerd, waar de lokale bevolking nu al zeer veel nadelen van ondervinden op gebied van gezondheid en milieu. Zie: <https://www.brasildefato.com.br/2025/10/14/export-grade-poison-sale-of-eu-banned-pesticides-soars-as-brazil-becomes-the-worlds-top-consumer/>

Inheemse volkeren uit Brazilië hebben vorig jaar politici en maatschappelijke organisaties in Brussel en Den Haag opgezocht, om ons te waarschuwen voor de desastreuze effecten van dit verdrag. Zie ook: <https://www.euronews.com/my-europe/2025/05/19/indigenous-brazilians-protest-eu-mercosur-deal-in-european-parliament> Zij worden echter niet vertegenwoordigd binnen het EU-Mercosur verdrag door Lula, die gedwongen door een rechtse meerderheid in het parlement, vooral kiest voor de agroindustriële exportbedrijven en grootgrondbezitters.

3. Voorkomen oneerlijke concurrentie Europese boeren en steunen voedsel- en landbouwtransitie

Onze Landbouwcoalitie richt zich vooral op de belangen van Nederlandse en Europese boeren die te maken krijgen met oneerlijke concurrentie door import van producten die niet aan de Europese eisen op gebied van milieu, dierenwelzijn en arbeidsomstandigheden hoeven te voldoen. Dit is de hoofdreden van ons verzet tegen dit verdrag.

Op dit gebied stuurden we diverse brieven naar de Tweede Kamer en namen deel aan Rondetafelgesprekken. Zie voor de belangrijkste argumenten op dit gebied ons position paper in de aanloop naar het rondetafelgesprek in september: <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2025D36802>

Voor het debat in de Tweede Kamer in november stuurden we onze reactie op de positieve kabinetsappreciatie en een alternatief voor het toekomstige handels- en landbouwbeleid.: <https://aardeboerconsument.nl/wp/wp-content/uploads/2025/11/25-11-17-Visie-Landbouwcoalitie-voor-Rechtvaardige-Handel-Commissie-Buitenlandse-Handel-en-OH-en-Commissie-LVVN.pdf>

Kortom: Wij streven naar eerlijke prijzen aan boeren voor zo milieu- en diervriendelijk mogelijke producten in Nederland en de EU, en een goede vergoeding voor hun groene diensten aan de samenleving.

Hiervoor is een hervorming van het huidige handelsbeleid en daarop afgestemde Gemeenschappelijke Landbouwbeleid (GLB) na 2027 nodig.

Dit vrijhandelsverdrag maakte deze noodzakelijke transitie binnen de landbouw- en voedselvoorziening verder onmogelijk. Het afwijzen ervan creëert juist een kans voor deze transitie.

4. Voorkomen van schending van arbeidsrechten en verlies van hoogwaardige banenverlies in de Mercosur-landen

Vanwege uw van oudsher goede contacten met de vakbeweging, wil ik u erop wijzen dat zowel de Europese vakbondkoepel ETUC en de verenigde vakbonden uit Mercosur, zich gezamenlijk tegen dit verdrag uitspraken in juni 2025. Zie: <https://www.etuc.org/en/document/joint-etuccscs-briefing-eu-mercosur-agreement>

Enkele citaten uit een verklaring van ETUC in september 2025

(<https://www.etuc.org/en/pressrelease/abuse-workers-would-go-unpunished-under-mercosur-deal>):

- As it stands, the deal is a source of unfair competition that will have negative consequences on workers' livelihoods, wages, working conditions and employment for workers in key sectors of the EU economy.
- "The Commission are paying lip service to labour rights because they know working conditions in Mercosur countries leave a lot to be desired, but the bottom line is that the deal lacks even the most basic sanction for companies which violate workers' rights.
- "This deal would allow European multinationals to extract the mineral wealth of Mercosur countries at the expense of the local communities, who will be forced to work in dangerous conditions and see their environment destroyed.
- "Europe needs to diversify its supply chains, but should not do that at the expense of workers' rights and fair competition.
- "We need to move away from 'lowest price, highest profit' logic and build multilateralism through agreements based on rights, sustainability, democracy and shared benefits."

5. Geopolitiek en alternatieven

Tenslotte is het geopolitieke argument steeds dominanter geworden ook binnen Europese Sociaaldemocraten en Groenen.

Als eerste zou de EU nieuwe markten nodig hebben nu de VS de EU extra importheffingen oplegt. Dit verdrag is echter geen 'oplossing' voor de eventuele afgenomen handel met de VS. De handel met Mercosur-landen is relatief bescheiden: 0,7% van de totale Nederlandse export en 1,7% van de totale Nederlandse import.

Hetzelfde geldt voor de EU, met respectievelijk 0,8% en 0,7%.

Daarentegen ging in 2024 20,6% van alle EU export naar de VS, terwijl 13,7% van alle EU import afkomstig was uit de VS. (Zie: <https://www.consilium.europa.eu/nl/infographics/eu-us-trade/>)

In plaats van zo snel te zwichten voor de chantagetactieken binnen het handelsbeleid van Trump, had de EU beter met Brazilië en andere landen in het mondiale Zuiden samen kunnen optrekken, om zo een gezamenlijke vuist te maken tegen deze chantage.

Laat u ook niet misleiden door de oproep dat we dit vrijhandelsverdrag nodig hebben, omdat China ons anders voor is. De EU heeft - evenals China - nu al een goede handelsrelatie met Mercosur. Deze kan natuurlijk verbeterd worden door betere politieke samenwerking en onderlinge afspraken, maar daar is dit slechte handelsverdrag niet voor nodig.

Andere multilaterale handelsregels

In plaats van in te stemmen dit handelsverdrag zou de EU met Mercosur en andere landen uit het mondiale Zuiden moeten werken aan alternatieve rechtvaardige en milieuvriendelijke multilaterale handelsregels. ETUC doet hierboven hiertoe ook een oproep. Dat geldt ook voor de internationale boerenbeweging La Via Campesina. Achter de schermen zoeken zij de laatste twee jaar bondgenoten voor hun pleidooi voor alternatieve handelsregels binnen de landbouw, in plaats van de huidige WTO-regels. Zie: <https://viacampesina.org/en/free-trade-agreements-failed-trade-agreements-an-alternative-is-now-urgent-and-necessary/>

Naar verwachting treden ze hiermee naar buiten tijdens de volgende WTO-top in Kameroen.

Dit pleidooi wordt ook ondersteund door het Aziatische maatschappelijke organisaties verenigd in Focus on the Global South, zie: <https://focusweb.org/statement-wto-is-unfit-for-purpose-in-an-era-of-multiple-crises-it-is-time-for-an-alternative-international-trade-framework-based-on-food-sovereignty/>

Tenslotte wensen wij u veel wijsheid bij uw beslissingen over dit verdrag.

Mocht u vragen of opmerkingen hebben, dan horen wij dit graag en lichten dit desgewenst graag toe in een persoonlijk gesprek.

Met vriendelijke groeten,
Guus Geurts

Coördinator Landbouwcoalitie voor Rechtvaardige Handel
Bestuurslid en campaigner bij Platform Aarde Boer Consument
<https://aardeboerconsument.nl/>
guusgeurts@yahoo.com
+ 31 6 43979849

*) Rapport *Het EU-Mercosur handelsverdrag: een kritische analyse en een alternatief*, Handel Anders!-coalitie (auteurs: Both ENDS, FNV, Greenpeace Nederland, Platform Aarde Boer Consument, Handel Anders), 2021,
zie: <https://handelanders.nl/publicaties/het-eu-mercotur-handelsverdrag>
Engelse, Spaanse en Portugese vertaling: <https://handelanders.nl/878-2>

De leden van de Landbouwcoalitie voor Rechtvaardige Handel zijn: Dutch Dairy Board (DDB), Foodwatch Nederland, Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV), Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV), Platform Aarde Boer Consument (Platform ABC) en Vereniging voor Biologisch-Dynamische Landbouw en Voeding (BD-Vereniging).

Deels zijn deze organisatie ook aangesloten bij Platform Aarde Boer Consument, nog niet genoemde lidorganisaties hiervan zijn: Boerengroep Wageningen, Extinction Rebellion Landbouw, Toekomstboeren (aangesloten bij La Via Campesina), WILPF.